

Posudek bakalářské práce

Gabriela Šumpelová: Postava Antigony ve fr. literatuře 20. století

Kandidátka se rozhodla zpracovat komparativně čtyři literární díla, která se ve fr. literatuře 20. století vrátila k mytologickému příběhu Oidipovy dcery Antigony; dvě z nich jsou divadelní hry (Cocteau a Anouilh), další krátká lyrická próza (Yourcenarová) a poslední je román belgického autora Henry Bauchaua.

Práce nejprve stručně a vcelku přiměřeně rekapituluje podstatu mytického příběhu a proměny v jeho pojmání a působení od antických dob po dobu moderní; těžiš přitom z dobře volené sekundární literatury. Za základní verzi příběhu volí verzi Sofoklova a tu stručně rekapituluje. V této obecnější části se ještě věnuje vlivu literární formy (respektive žánru) na pojednání tématu, což má své opodstatnění, ale zvláštní pozornost měla být předtím věnována také prostým obměnám výpravné látky, které jsou na formě nezávislé a souvisí přímo se statutem mytického příběhu (dokonce ani ve starém Řecku se žádný z nich nevyprávěl jen v jediné podobě). Přitažlivost takového příběhu pro novodobé autory pak může spočívat právě v napětí mezi jeho „konkrétní obecností“ a individuální realizací (tedy tím, co se jakožto „invariant“ musí v každé verzi mýtu zachovat, a tím, co je možno pozměnit či posunout). Tento poměrně důležitý aspekt práce v obecné rovině opomíjí.

Analýzu jednotlivých děl jak ve vztahu k původními příběhu, tak v postižení jejich případného přínosu, lze hodnotit jako uspokojivou. Projevuje se tu nicméně poměrně úzká volba sekundární literatury, jistý studijní minimalismus (obsáhlé citování podle univerzitní přednášky, aniž se kandidátka snažila např. zjistit zdroje nabízené interpretace a případně si je projít, citování učebnic a slovníků, tj. úplně základních příruček). Přitom ani primární literární korpus není příliš rozsáhlý. Mám tedy za to, že práce požadovaná kritéria na celkem slušné úrovni splňuje a lze ji doporučit k obhajobě, váhám však mezi hodnocením **výborně** a **velmi dobře**.

Detailní připomínky:

Po jazykové a formální stránce je práce zpracována bez větších chyb. V poznámkách a některých údajích je patrná jistá prostoduchost (nebylo nutné neustále opakovat, které všechny názvy kandidátka sama přeložila z francouzštiny, ani neustálými vsuvkami – jako na str. 34 – připomínat v textu zdroj citovaných myšlenek – na to stačí poznámky pod čarou). Na str. 7 na konci 2. odstavce: „*porovnávat... s nejznámějším ztvárněním Sofoklovy Antigony*“ je syntakticky neadekvátní (mělo by být buď: *s nejznámějším ztvárněním, Sofoklovou Antigou*; nebo: *...v Sofoklově Antigově*). Str. 21: „tragédie Sofokla...“ stačilo by „Sofoklův *Oidipus na Kolónu*“ (pokud se „Kolón“ píše dlouze, možná by se měl psát dlouze i *Oidipús*?). Str. 25: „pokračoval dramaty...“, nikoli „s dramaty“! – Písmeno –e ve jméně Gide nemění jeho výslovnost, proto se při českém skloňování vynechává. Na řadě míst chybné slovesné tvary: *navrhnul* místo *navrhl* (str. 26); *vdechul* místo *vdechl* (str. 40), *vládnul* místo *vládl* (str. 44); také chyby ve shodě přičestí minulého, na str. 41 („Autor... se *soustřeďuje* na události, jež *předcházely*: sloveso *soustředit se* je **dokonavé**, používat je jako nedokonavé je závažná, i když u českých žurnalistů bohužel běžná chyba); str. 44: „*měli* Isménin monolog a obě sochy stejnou funkci“: co v tom podmětu je mužské životné? Na str. 27: „zasadíme dílo do doby *jeho* vzniku“ (nikoli svého!); „vyplynula na povrch“ se píše odděleně, obraty „průkopník fašismu“, „nevole k neposlušnosti“ a o stránku dál „náčelník chóru“ nejsou sémanticky přiměřené; dost extravagantní je i obrat „kříž předesílal smrt Kristovi“. Několik chyb v interpunkci: str. 26, „jediný herec, na rozdíl od...“; str. 27: „nekompromisněji, než jak je tomu...“; str. 42: „nenávidím tě téměř tak, jako tě miluju“; „...za život bojuje, a nejen za ten svůj“; str. 45: „přiléhavé, mluvíme-li“; str. 44 naopak: „Neboť jak tvrdil...“, bez čárky. Jméno Josyane Savigneauové je nutno přechylovat stejně jako Yourcenarové. – Vyčleněný překlad na str. 32 je zejména syntakticky celý nečeský; *Parcours* na str. 41 lze sotva překládat jako „mentální itineráře“, je to prostě životní či tvůrčí cesta. – Na str. 36 psáno chybně *Euridika*; jméno *Clios* by se mělo skloňovat jinak. – Mrtví

v překládaném citátu (str. 40) by neměli být *prohnilí*, ale prostě *shnilí*. – Slovo „upozadit“ je vulgární ohavnost (str. 47).

K věcným záležitostem: návrat chóru (str. 20) by bylo žádoucí zvážit jako paradoxní přínos modernity proti předchozí *novodobé divadelní tradici*, která si tímto prvkem neuměla poradit. – U zmínky o André Fraigneauovi (str. 30) mělo být uvedeno, že je to také spisovatel, a nikoli nevýznamný, i když u nás neznámý! – To, jak Anouilh formuluje místní a časové určení v úvodu své hry, mělo být vztaženo ke klasicistním zvyklostem (str. 36). – Snad lze přistoupit na to, že odmítání života a touha po smrti, protože čistota je neudržitelná (v Anouilhově pojetí Antigony, str. 38 a závěr), má v sobě něco nihilistického; vhodné je však také vědět, že totéž najdeme ve francouzském symbolismu, ať už jde o Mallarméa (Herodias), nebo o Valéryho (Mladá Parka). – Nelze napsat, že Antigona „kráčí ve stopách Ježíše Krista“, z hlediska posloupnosti příběhů je to anachronismus. Spíše než o „biblické inspiraci“ by bylo vhodné psát o tom, že Yourcenarová starý mytický příběh konfrontuje s Novým zákonem (str. 46).

V Praze dne 5. září 2012

doc. PhDr. Václav Jamek,
vedoucí práce